ՊԵՐԼԻՆՋԻ—ՍԵՆԵ ՆՈՒՄԵՐՈ—169 ՀՈՒՄԱՍ ԵՐԹԵՍԻ 15—ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

ՄԷՇՄՈՒԱՑԸ

Իշխող Մեհմու�՝ Հավատիս, հեր հաղթա հռմա
Երթեսի կիրակերի տարեթերաձագ տրը։

Սենեսի բեշին օրարագ Դայիմ 140 մատեն տագնե 120ղրշ.
Ամիս տարեր քեպալիք » 75 » » 65 –
Իշ տարեր քեպալիք » 40 » » 35 –
Վե պիր նուսխա . . . . . 3 –
Տաշրատար իշեն պեհեր նուսխանա 20 փարա
բոսթա մասրաֆը զամ օրուր։

Իլանթեն պեհեր օրբասը պիր տեֆալեգ 60 փարա
Իքի տեֆա իշեն պեհեր տեֆասնա . . 40 »
Իշ տեֆա իշեն պեհեր տեֆասնա . . 30 »
Իշ տեֆասան զիատեկ օրան։ վե զայեթ սեզուն իրա նամ իշեն այրճա բազարլեգ օրունուր։
Տաշրատան կելեն մեքթուպ վե իլանթեն բոսթա մեհասիֆլիքի։ կեսնոերեներին իզերինե օրուզուս մահալակ պեյան օրունուր։

ՀԱՅԱՏԻՍ

ՈՒՄՈՒՐՈՒ ԲՕԼԻԹԻԳԻՅԷ, ՊԵԼԼԷՏԻՅԷ, ՎԷ ԻԼՄԻՅԷ

ՎԷ ՄԷՎԱՏՔԷ ՆԱՖՐԱՑՔԷ ՍԱՅՍՈՒԹԻՅԷ ՄՈՒՍԱԼԻՈՒ ՎԱՃԱԶԷԹԱ

ԱՍԻԹԱՆԷ 15 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

Պու հաֆթա, Մարսիլիատան Բանանպօլա կելէճէք Ֆրանսըզ բոսթա վաբօրունուն տիմէնի գլըբլեպ Մարսիլիայէ կելի աէոնաիւյիս Թէլէգրաֆ իլէ Լիսիթանէյէ պիլտիրիմիշ օլուզունատան, վե իշ պու ճիւմլա երթէսի կիւնիւնե գատար, պաշգա բոսթա վաբօրու կելմէյէճէյինտէն, վե Լիսթրիա բոսթասը տախի վագթընատան կէճ գալմըշ օլուզունատան, Լիւրոբա զաղէթալարը ալընամայըպ, պու սէպէպտէն նաշը Լիւրոբա բոլիթիգասընատան թաֆսիլի պիր խասպէր ալընամայարագ, պու տէֆա տախի Դէվլաը Բօլիթիգէյէ խիւլասամըգատան պիզզարուր սարֆը նազար գելընմըշ տրը։

ԹԷՎՃԻՀԱԹԸ ՍԷՆԻՅԷ

-- Խաղինէյի խասա միշիրլի, սապգ Մալիկ նազրը, տէվլէթլիս Մուխթար բաշա հազրէթլէրինե։

-- Մալիկ խաղինէյի ճէլիլ նէզարէթի, սապգ Թիճարէթ նազրը տէվլէթլիս Մուսա Սաֆվէթի բաշա հազրէթլէրինե։

- Թիճարէթ նէզարէթը պէհիյէսի, էսպագ Իզմիր վալիսի Խամիկ բաշա հազրէթլէրինե։

-- Սապգ խաղինէյի խասա միշիրի տէվլէթլիս Ալի Ղալիպ բաշա հազրէթլէրինե Թանզիմաթ մէճլիսի ազալաը։

— Խիւտավենտիկար (Պրուսա) սանճաղը վալիսի, Շամ վալիսի սապգ տէվլէթլիս Միւէյտան բաշա հազրէթլէրինե։

— Գասթէմունի (Գասթամպօլու) վալիսի, Պրուսա վալիսի սապգ տէվլէթլիս Նամիգ բաշա հազրէթլէրինե։

— Թրապուզան վալիսի, Գասթամպօլու վալիսի սապգ տէվլէթլիս Բաղիպ բաշա հազրէթլէրինե։

— Շամ վալիսի, Թրապուզան վալիսի սապգ տէվլէթլիս Իզզէթ բաշա հազրէթլէրինե իհալէ վե թէվճիհ գելընմըշ տրը։

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ԵՃՆԵՊԻՅԷ

ԻՆԿԻԼԹԵՐՐԱ։ Ինկիլիզ վիւքէլասը վե ըէիսէրի օլան Լորա Բալմէրսթօնուն բօլթիգաճա խասիմէրի օլուզունատան, պունլարըն պու տէֆա վիւքէլասը հազրէ վե Լորա Բալմէրսթօնուն աղէյհինէ գալգըշըգլարը Ինկիլթէրրատա վե մահալը սայըրէտե թէվլթուր պուլմաղա պաշլամըշ տրը։ Կէօրիւնիւշէ նազարէն, Ինկիլթէրրատա էֆքէարը ամմէ, մուախատրէն Լորա Բալմէրսթօնուն Ֆրանսա հագգընատա գուլանտըղը բօլթիգասը թահսին իթմէյիպ, հաթտա Լորա Բալմէրսթօնու տախի թէայեիպ իթմէյէ պաշլամըշ տրը։ Ֆրանսա վե Ինկիլթէրրա տէվլէթլէրի իթթիֆագընըն պագասը, Ինկիլիզ ահալիսինին զիմիւնճէ, կէրէք իքի տէվլէթին տախի մէնֆաաթընա վե կէրէք ճիհանընն սուլհ վե ասայիշտե գալմասընա տէլալէթ իտէր պիր քէյֆիէթ օլտուզունատան, Լորա Բալմէրսթօնուն պաղը ճիւզլեաթատան օլան մէսալիհ իչիւն պէօյլէ միւհիմ պիր իթթիֆագընն ֆէսխինէ բէհպեր օլաճագ հարբէքեաթէ թէչէպիւս իթմէսի, Ինկիլիզ ահալիսինին քէմալը ինֆաալինէ մուճիպ օլմուշ տուր տէնիյօր։

Հէր նէ հալ իսէ, պիր միւտէթտէն պերիու Ինկիլթէրրանըն շիմտիրի Հոնկկոնգ վիւքէլասընը տիւշիւրիպ, էէրինէ թօրի թագդըմընատան պիր վիւքէլա թէրթիպի իչիւն Լօնտրատա պիր ճահտա վե իգամամ օրունատուզու աշիքեարէ չըգմըշ տրը։

Շու տախի բիվլայէթ գրիքնը վե սահիհ տիր։ Թօրի թէրաֆինդն բէհսի օլան Լօրա Տէրպի, Լօնտրատա միւգիմ Ֆրանսըզ էլչիսի միւսիւ Ռէրսինեի իլէ խայլըճա միւքեալէմէ իթթիքտէն մատատա, թէրաֆատարը օլան միւսիւ Տիզրայելիսի Ռարիսէ կէօնտերմիշ, վե մուամայիլէյհ միւսիւ Տիզրայելիսի իմբէրաթոր Նաբօլէոն իլէ պիր գաչ տէֆա միւքեալէմէտե պուլունմուշ տուր։

Պու հավատիսլէր սօն կիւնլէրտէ Լօնտրատա ճէվէլան իթմէքտէ օլուպ մուախիարէն Հորպիսկ վէքիլի Լօրա Ռանմուրուն վիւքէլալըգատան խթիֆա իթմէսի, վե էէրինէ Հարպիսկ վէքիլի թայեին օլունան զաթրն տախի պու մէմուրիյէթի գապուլ իթմէմէսի, պու թէվլաժուրա պիր գաթ տահա էհէմմիյէթ վերմիշ տիր, պու ճիւմլէ իլէ Ռարլամէնթ մէճլիսլէրի, աշըլմասըգճա, Ինկիլիզ վիւքէլասընըն թէպարիլ զանընմըզճա միւմքինլի պիր շէյ տեյիլ տիր։

ԲՐՈՒՍԻԱ։ Բրուսիատան կելէն սօն խապէրլէր տախի, հալէ Նէօշաթէլ մատատէսինին նէ մէբքեղտէ պուլունատուզու իւզերինէ սահիհ վե գաթի պիր խապէր վերեմէզլէր։ Ֆրանգֆորթուն, Բլամանճա զաղէթասընըն եազարը սահիհ իսէ, պու մատատէտէ, տախի Ռուսիա վե Ֆրանսըզ տէվլէթլէրի պիլ իթթիֆագ, Բրուսիա թէրաֆընը թուրթուպ, Ինկիլթէրրա տախի Օվիչէրի ճիւմհուրու թէրաֆընը թուրթմուշ օլուզունատան, Ֆրանսըզ վե Ինկիլիզ պէյնինտէ պիր եէնի ինֆաալ տահա հասըլ օլմուշ տուր։ Պու զաղէթանըն վերտիյի խապէրէ կէօրե Ռուսիա վե Ֆրանսըզ տէվլէթլէրի, Օվիչէրի ճիւմհուրու վիւքէլասընա ըէսմի միւզէքքէրէլէր կէօնտերիպ, մահպուս օլան Բրուսիալըլարը պիր ան ագտէմ սալըվէրմէսիքլէրի հալտէ, Օվիչէրինին պաշնա աղըրճա ֆէլաքէթլէր կելէճէյինի խապէր վերմիշէր տիր։ պունունուն իւզերինէ Օվիչէրի վիւքէլասը մէզքիւր մահպուսլարը տահա սրգը թուրթուպ, պիր գալէյէ գալարըմըշլար, վե պաղէյէ չըգըպ կեղինմէլերինի վե պաղը ճիւզլեաթատան օլան մէսալիհ իչիւն պէօյլէ միւհիմ պիր իթթիֆագը ֆէսխինէ բէհպեր օլաճագ հարբէքեաթէ թէչէպիւս իթմէսի, Ինկիլիզ ահալիսինին քէմալը ինֆաալինէ մուճիպ օլմուշ տուր տէնիյօր։

Հէր նէ հալ իսէ, պիր միւտէթտէն պերիու Ինկիլթէրրանըն շիմտիրի Հոնկկոնգ վիւքէլասընը տիւշիւրիպ, էէրինէ թօրի թագդըմընատան պիր վիւքէլա թէրթիպի իչիւն Լօնտրատա պիր ճահտա վե իգամամ օրունատուզու աշիքեարէ չըգմըշ տրը։

Շու տախի բիվլայէթ գրիքնը վե սահիհ տիր։ Թօրի թէրաֆինդն բէհսի օլան Լօրա Տէրպի, Լօնտրատա միւգիմ Ֆրանսըզ էլչիսի միւսիւ Ռէրսինեի իլէ խայլըճա միւքեալէմէ իթթիքտէն մատատա, թէրաֆատարը օլան միւսիւ Տիզրայելիսի Ռարիսէ կէօնտերմիշ, վե մուամայիլէյհ միւսիւ Տիզրայելիսի իմբէրաթոր Նաբօլէոն իլէ պիր գաչ տէֆա միւքեալէմէտե պուլունմուշ տուր։

Պու հավատիսլէր սօն կիւնլէրտէ Լօնտրատա ճէվէլան իթմէքտէ օլուպ մուախիարէն Հորպիսկ վէքիլի Լօրա Ռանմուրուն վիւքէլալըգատան խթիֆա իթմէսի, վե էէրինէ Հարպիսկ վէքիլի թայեին օլունան զաթրն տախի պու մէմուրիյէթի գապուլ իթմէմէսի, պու թէվլաժուրա պիր գաթ տահա էհէմմիյէթ վերմիշ տիր, պու ճիւմլէ իլէ Ռարլամէնթ մէճլիսլէրի, աշըլմասըգճա, Ինկիլիզ վիւքէլասընըն թէպարիլ զանընմըզճա միւմքինլի պիր շէյ տեյիլ տիր։

ԲՐՈՒՍԻԱ։ Բրուսիատան կելէն սօն խապէրլէր տախի, հալէ Նէօշաթէլ մատատէսինին նէ մէբքեղտէ պուլունատուզու իւզերինէ սահիհ վե գաթի պիր խապէր վերեմէզլէր։ Ֆրանգֆորթուն, Բլամանճա զաղէթասընըն եազարը սահիհ իսէ, պու մատատէտէ, տախի Ռուսիա վե Ֆրանսըզ տէվլէթլէրի պիլ իթթիֆագ, Բրուսիա թէրաֆընը թուրթուպ, Ինկիլթէրրա տախի Օվիչէրի ճիւմհուրու թէրաֆընը թուրթմուշ օլուզունատան, Ֆրանսըզ վե Ինկիլիզ պէյնինտէ պիր եէնի ինֆաալ տահա հասըլ օլմուշ տուր։ Պու զաղէթանըն վերտիյի խապէրէ կէօրե Ռուսիա վե Ֆրանսըզ տէվլէթլէրի, Օվիչէրի ճիւմհուրու վիւքէլասընա ըէսմի միւզէքքէրէլէր կէօնտերիպ, մահպուս օլան Բրուսիալըլարը պիր ան ագտէմ սալըվէրմէսիքլէրի հալտէ, Օվիչէրինին պաշնա աղըրճա ֆէլաքէթլէր կելէճէյինի խապէր վերմիշէր տիր։ պունունուն իւզերինէ Օվիչէրի վիւքէլասը մէզքիւր մահպուսլարը տահա սրգը թուրթուպ, պիր գալէյէ գալարըմըշլար, վե պաղէյէ չըգըպ կեղինմէլերինի վե աբչարը իլէ օլան ինթիլամլէրինի տախի քիւլլիէն գատ իթմիշլէր տիր։ Պունունուն իւզերինէ Բրուսիա տէվլէթի, իմպէրատօր Գուլիելմօ թագիր օրունան սօն միւզէքքերէյի կէօնտերմէք, վե էլչիսինի չաղըրմագ մուամէլէսինտէ պուլունմուշ տուր տէնիյօր։

ՍՊԱՆԻԱ։ Սպանիատան կելէն հավատիսլէր հալա Թէէսսիֆ իսէճէք մէրթէպէտէ տիր։ Մարեշալ Նարվաէզին հիւքիմէթի իլէ Սպանիա ահալիսի հալա իմթիգաճ իսէմէտիյինտէն, վե Մարեշալ Նարվաեզ հիւքիմէթինե մուղայիր էֆքեարտե օլան մէմուրլարատան պինկերճէ քիչի աղ իսիւպ, պունլար ֆամիլեա վե չօլուգ չօճուգլա աճ գալմըշ օլուզուգատան, Սպանիատա պիր աղիմ իսթիլալ ալամէթլէրի միւշահէտե օրունմայա պաշլամըշ տրը։ Վե սիւրէթը հալէ նազարէն, պեօյլէ պիր իսթիլալ զուհուրինտե, Միչիլեա իսթիլալը կիպի, քէք տե գօլայ պասըլճաղը մէմուլ օլունմամագատա տրը։

ՆԱԲՕԼԻ։ Նաբօլի գրալընըն եօմրիւնե գատա օրունուզու, պունատան ագտէմ կելէն թէլէգրաֆ խապերլէրի մուճիպինճէ մուխթասարէն պէյան օրունմուշուտու. մուախարէն թաֆսիլաթը տախի վիւրուտ իսիւպ, էվվէլքի խապերլէրտե մուպալաա պուլունատուզու աղնաշըլմըշ օլմաղ իլէ, պէր վէճհը ալթի պէյան օրունուր։

» Ալաֆրանկա դե կոտեմբերին սէքիզինճի, Մերիէմ անա եօրթուսու կիւնիւ սապահլայրն Նաբօլիտե վագի պէօյիւք թալիմհանէ մէյտանընտա պիր ճէսիմ ապաէրի ալայ օրուպ, մէյտանտա գուտտասը շէրիֆ (պատրագ) իճրա օրունատուզունատան, գրալ հազրէթլէրի պիրթիւն ֆամիլեասը իլէ պու ալայատա հազը իսի։

» Պաատհու գրալ աթա պինիպ, վե տուրուպ, ասքէր տախի բէսմի կէչիտի իճրա իթմէքտե, ասքէրին պիրի սըրատան չըգըպ, վե գրալըն իւզերինե գօշուպ, էլինտէքի թիւֆէնկին սիւնկիւսիւ իլէ գրալը սաղ եանընատան, վե գըլըճ գայրշընըն իւսթիւնտէն վուրմագատա, հէմէն գրալըն եավէրլէրինտէն միրալայ Լաթուր, նէֆէրի թուրթուպ, վե սիւնկիւսիւ գըլըճը իլէ չէլիպ, էէրե չարբմասը պիր օլուս։ Տէր ագապ նէֆէրի թուրթուրար. վե գրալըն էլսիսէսի պիլէ տէլինմէմիշ օլուզունատան, պիւթիւն պիւթիւնե զարարսըզճա գուրթուլմուշ տուր. գրալ հազրէթլէրի ասլա թէլաշ իթմէյիպ, էէրինտե տուրմուշ տուր. վե ըէսմը կէչիտ իսիթամ պուլունուգատան սօղրա, աղըր աղըր աթ իլէ սէրայա տէօնիւպ եօլտա պուլունան քեաֆֆէյի ասքէր, վե պինլէրճէ ահալի. եաշա գրալ սէտալէրի իլէ միւշարալէյհի սէլամ լասըլար»։

Պու մատատէ բօլիթիգաճա պիր ինթիգամ մը տրը, եօղսա մէճնուն պիր նէֆէր իչի մի տիր, հէնիւզ մալիմ տէյիլ տիր։ Լաքին հեր հանկը կիւրուհքի մերամ վե իտտաասընը էիւրիւթմէք իչիւն, պիր գաթիլ էիլինէ միւհթաճ օլուբ իսէ, էօյլէ պիր կիւրուհ էհլը ըզ վե նամուս կիւրուհինին մէնֆուրուս օլաճաղը շիւպհէսէն միւսթաճնի տիր։

Պու քէյֆիյէթ վուգուբնատ, հազրատա օլան տուէլը էճնէպիյէ էլչիլերի, գրալը միւշարալէյհին հուզուրունա կելիպ, պի ամիսին թանա խէլասընը թէպրիք իյլէտիլեր։

Գրալը միւշարալէյհին էօմրիւնե գատա իտէն նէֆէրին իսմի, Ճէսիլսո Միլանօ օլուպ, Միչիլեալը վե 26 եաշընատիմիշ։ Մերգում, Նաբօլինին հեր ֆէսատ վե իսթիլալընա տախիլ օլուպ պիր գաչ տէֆա մահպուսա կիրմիշ վե չըգմըշ վե գրալը էօլտիւրէճէյինե տայիր սէօհպէթլեր իտերէք սապգալարը տախի թուրթուրուպ, բօլիս նէզարէթի թահարընատա պուլունմուշ իսէ տե, պիր թագրիպ խասատա տաքէրինե եաղըլըպ բօլիս տրգգաթընատան գուրթուլմուշ, վե մէնվիի զամիրի օլան հապատաթը պու վէճհ իլէ իճրայէ գալգըշմըշ տրը։

— Միչիլեա իսթիլալընը պաղը զաղէթալէր մուպալաա իլէ նագլ իսիւպ, պիր պէօյիւք ֆէսատ գօբաճաղընը խապեր վերտիքլէրի հալտե, պիղլէր պունա պիր էհէմմիյէթ վերմէյուպ, պէյհուտե պիր հարէքէթ օլաճաղընը խապեր վերմիշ իսիք։ Պու հաֆթա կելէն խապերլէր պիղլէրի քեամիլէն թատատիգ իսիւպ, հիքիմէթին հեր մահալտե զօրպալարա զուլիպ կելմէսինի, վե ֆէսատ պաշը օլան պարոն Պէնթիլէնկանըն տիզ ուկիրիֆթի վե մահպուս օլուզունու, վե նիհայէթ Միչիլեա ֆէսատընին քեամիլէն հուսուլ բէղիր օլուզունու բէսմէն խապեր վերիլլեր։

ՐՕՄԱ։ Պու տէֆա Բօմատան կելէն խապերլէր, տրգգաթա շայեան տրը։ Պէօյիւք տէվլէթլեր պէյնինտե Բօմա մէմալիքինտէն Ֆրանսըզ վե Ավսթրիա ասքէրինին չըգմասը իւզերի նէ խայլը վագթատան պէրու միւզքէրէ օրունմագատա օրուպ, Ֆրանսըզ տէվլէթի տախի Բօմա մէմալիքինտա պաղը թանզիմաթ էսէրի կէօրմէճէ ասքէրինի կէրի ալմասընը թէնալի իթմէսախինտէն, պու կիւնլերտե Ֆրանսա իլէ Բօմա հիքիմէթլէրի պէյնինտե, թանզիմաթ իւզերին եէնիտէն սէօհպէթ վե միւզաքէր

աշելով, Ֆրանսա տէվլէթի մէճլիսի աղալարընտան մուսիւ Պուլաթինիէ վէ Ֆրէմի նման քիմէնէլէր սա-խի մէմուրէն Օսմա Ճանիպինէ կէօն-տէրիլմիշլէր տիր։

Վապասա Օսմա հիւքիւմէթի թան-զիմաթատէն իմթինա իթմէմէքտիր։ Լաքին նէ թարգ թանզիմաթ իհսասս օլունճաղը իւզէրինէ պիր վէճհ իլէ իթթիֆագ հասալ օլամամըշ տըր։ Հէր հալտէ Ֆրանսա տէվլէթինին մսմ-լուպի իւզրէ Դօսիչէ Նապօլէոնուն Օսմասա իճրասը մուհալ գապրլին-տէն տիր տէնլյօր։ Մէ էկէրչի իսարէ մէմուրիյէթլէրինէ ճիսմանիլէրին խա-թիխտամը գապուլ օլունմուշ իսէ, պաշ մէմուրիյէթլէրինին տայի-մա բուհանիէն օլաճաղը տախի մէքս օլունամամըշ տըր։ Օսմա հիւքիւմէ-թի բէսմի պիր իլան վէ թահիւտ ալ-թընտա պուլունմայարագ տախի, պիր միւատէթտէն պէրու ումուրու իսարէտէ ճիսմանի մէմուրլար գուլ-լանմագտա տըր, վէ կէչէնտէ գար-տինալ Ընթոնինինին նէշր իլէ տախի պիր տէֆթէրէ նազարէն, Օսմա մէ-մալիքինտէ շիմտիտէն, ճիսմանի մէ-մուրլէր բուհանիէն չօգճա տըր ան-ճագ պաշ մէմուրլէր վէ բէիլէր բուհանիէն պուլունտուզունտան, Ֆրանսըզլար պունա էինէ բուհանի հիւքիւմէթ տէմէքտիր տիրլէր։

— Պու թանզիմաթ միւզաքէրաթը արասընտա, Օսմանըն Խալէնտա շէհ-րինտէ տախի վագի օլան գանը պիր հատիսէ, ճիւմլէյի տէհշէթէ կիրիֆ-թար իթմիշ տիր։ Պու շէհիր միւ-թէմէքինլէրինտէն Բօնթէ Լօվթէլ-լի, պիր ախշամ շէհրին բիճաասընտա կէզմիյի հալտէ, իւզէրինէ պիր տա-պանճա պօշաթրըպ, մուսայիլէհ գա-նընա միւլիմմա օլարագ սօգագտա բուհինի թէսլիմ իթմիշ տիր։ Բօն-թէ Լօվթէլլի, իֆրաթ սէրպէսթի-յէթ թէրաֆտարը օլտուզունտան, վէ քէնարսինի էօլտիւրէն, պու անէ-ոէք բօլիս մարիֆէթի իլէ պուլունա-մատրզընտան պու խուսուս ահալի պէնինտէ ազիմ գիյլ իւ գալէ մուս-ճիպ օլմուշ տուր։

ԱՃԵՄ ՎԷ ՀԻՆՏԻՍԹԱՆ։ Ինկիլիզ-լէրին Ընճէմ գարշը օլան իլանը հար-պը, Հինտիսթանտա Գալքիւթ եանի Կալկաթա շէհրինտէ, Նայեմբերին պիրինճի կիւնիւ, վէ Պոմպայ շէհ-րինտէ մահը մէզպուրուն օնունճու կիւնիւ նէշր օլունուպ, Պասրա քէօր-ֆէզլինէ կէօնտէրիլէն տաքէր վէ տօ-նանմանլն եօլա չըգարզը խապէրի տախի վարիտ օլմուշ տուր։

1853 սէնէսի, Ընճէմ իլէ Ինկիլիզ տէվլէթի մապէյնինտէ ագա օլունան պիր ահոնամէ մուճիպինճէ Ընֆզան-լար Ընճէմ իւզէրինէ հիւճիւմ իթ-մէսիքճէ Ընճէմ տախի Հէրաթ իւզ-էրինէ ասքէր կէօնտէրմէյէճէյինտէն վէ Ընֆզանլարըն ումուրու տախլյէ-սինէ գարշմայաճաղընտան, վէ պու-տէֆա Ընֆզանլար բահէթ տուրուպ տուրուբքէն Ընճէմ, Հէրաթը զապթ իթմիշ օլտուզունտան, պաշըճա պու խուսուս իլանը հարպէ վէսիլէ իթմիշ օլունմուշ տուր։

Պոմպայտա զուհուրա կէլէն պիր թէվաթուրա տախի նազարէն, Ինկի-լիզլէր Պասրա քէօրֆէզլինտէն կէչիպ Ընճէմ թօփրաղընա այագ պասրդ-լարը հալտէ, Ռուսիա տէվլէթի տա-խի, պահրը Հէզիզատ Ընճէմ իսկէլէսի օլան Ասթէրապատ շէհրինէ ասքէր կէօնտէրիպ, ըէ հին մագամընտա Թու-թաճագմըշ։

— Ընճէմտէն կէլէն սօն խապէրլէ-րէ նազարէն, պու տէվլէթ Ինկիլիզին իլանը հարպընա մուգապիլ օլմագ իւզրէ հէր նէ գատար տա պիր իլանը հարպ նէշր իթմիշ իսէ տէ, սուլհ թարիգինէ զիյատէ տէվամ իսիւպ, կէրէյի կիպի թէնէզզիւլ կէօսթէր-մէյէ պաշլամըշ տըր, վէ իպտիդա իթ-տիի հալտէ, Հէրաթը թէրք իսիւպ պաշգա թարզիյէլէր վէրիլմէսինէ տա-խի բուի բիզա կէօսթէրիլմիշ տիր տէ-նլյօր։

Պիր բիվայէթտէ տախի, Ֆիւրուզ խան իլէ Լօրա Ըէագլիֆ, Ընճէմտէն մսմթլուպ օլան թարզիյէնին սիւրէթի-նի գարարլաշտրըրպ, տէվլէթլէրի թէ-բրաֆընա կէօնտէրմիշլէր տիր։ Պու մատատէնին սահիհ օլտուզունա կէրէ-յի կիպի ըսրար իսէնլէր օլտուզուն-տան, վագտա սահիհ իսէ Ինկիլիզին Ընճէմ իւզէրինէ զան ճէնկի հէնիւզ մէճհուլ պիր քէյֆիէթ տատ օլու-նապիլիր։

Հէր հալտէ կէրէք Հինտիստանընն վէ կէրէք Ինկիլթէրրանընն ահալիսի, պու ճէնկի ուզուր, վէ Ինկիլիզ թի-ճարէթինէ պիր խայրը սայմայըպ, հիւ-քիւմէթի ֆասլ իթմէքտէ տիրլէր, անճագ բարլամէնթօ մէճլիսլէրի հէ-նիւզ աշըլմամըշ օլտուզունտան, Ինկիլիզ հիւքիւմէթի ահալիսին շամա-թասընա հէվալէի սէմմը իթիպար իթմէյէրէք, միւրաասնը իլերի վար-սըրմագտա տըր։

Խարիս Մելիքէրի։

Լիւրոբատան կէլէն էքսէրի խապէրլէրէ նազարէն, Խարիս միւ-քէտլէմէ մէճլիսի, տիւնքի ճիւմա կիւնիւ աշըմըշ օլմալը տըր անճագ պագըլարը տախի յուվար այրընն իշինտէ աշըրաճագ տըր տէրլէր։ Պու միւքէտլէմէնին մէճլիսլէրի, մազպա-թալարը, վէ պուանրատան նէշթ ի-տէրէք իմզալանաճագ ահոնամէլէր, օն պէշ կիւն միւատէթտէն գիյատէ սիւրմէյէճէք տիր տէնլյօր։ Մէ վա-գտա պու մէշվէրէթտէ եալընըզ Պօլկրատ շէհրի, Լիբան ատասը, վէ Թունա աղզընտա օլան Տէլթա ա-տալարը իւզէրինէ միւզաքէրէ օլու-նաճաղընտան, վէ Վիէննատան կէլէն սօն խապէրլէրէ նազարէն, տէվլէթ-լէր պէյնինտէ պու մատատէրէ իւզ-էրինէ բէք չօգ թահրիրաթ կիտպ կէլմիքտէն սօղրա, Ինկիլիզերրա, Ֆր-անսա, Ավսթրիա, տէվլէթը Ընճէ-վէ Սարտինիա պիր թէրաֆ, վէ Ռու-սիա վէ Իրաս սիա արկէր թէրաֆտա պուլունուզունտան, քէյֆիյէթին սէրիան վէ էքսէրիլթին մէրամը իւզ-էրէ թէավիյէ պուլունճաղընտատա շիպ-հէ եօգ տուր։

Ռուսիա Պուլսան մատատէսի։

Պալատէ իֆատէ օլունուզուզ-վէճհ իլէ, Խարիս միւքէտլէմէ մէճ-լիսի, եալընըզ Պօլկրատ վէ Լիբան ատասը վէ Թունա աղզը ատալարը-նըն միւզաքէրաթը իլէ մէշղուլ օլա-ճաղընտան, Խարիս ահոնամէսի մու-ճիպինճէ թէավիյէսինէ մունթազը օլունան Ռուսհ Պուլսան մատատէսի, պու մէշվէրէթէ իհալէ օլունամամըշ տըր։ Վէ հագգը տա պու տուր։ Պօլ-կրատ, վէ Լիբան ատասը, վէ Թու-նա աղզը ատալարը վագթը իլէ ճէնկ իլէ Ռուսիայա կէչիպ շիմտի-տէ ճէնկ իլէ Ռուսիատան ալընը-զընտան, պունլար իշիւն միւճա-տէլէ իթմէքտէ, վէ միւսալէհէյի ու-մումիյէ հիւքմէթինէ մէշվէրէթէ ի-հալէ օլունարագ էքսէրիյէթին գա-բարընա բուի բիզա կէօսթէրիլմէքտէ տախի պիր պէիս եօգ տուր, հաթտա մուարաղանընն մէնի իշիւն տէվլէթը Ընկլիզ թէրաֆընատան պիր ֆէտաքէար-լըգ տախի ատա օլունապիլիր։ Լաքին Ռուսհ Պուլսան մատատէսի պունա գլյաս օլունամազ։ Պու իքի մէմլէքէթ իւչ տէօրթ եիւզ սէնէտտէն պէրու տէվլէթը Ռուսիէ թասարրուֆունտա պուլունուպ, հուգուգու միլքիյէթը սալթանաթը սէնիյէնին իպգասը իչիւն մէմլէքէթէյն ուզրունա քիւլիյէթ-լիւ գան տախի տէօքիւմիւշ օլտու-զունատան, պէյլէ պիր զիյգրյմէթ ու-մուրուն Խարիս մէշվէրէթինէ իհա-լէսի տէվլէթը Ընկլէնին շան վէ ազա-մէթինէ տիւշէր շէյ տէյիլ տիր։

Զիւնքի մէշվէրէթտէ օրտա օրտա տէվ-լէթը Ընկլէնին սայրը տէվլէթլէր մի-սալի պիր բէյի օլճաճագ, վէ պէյլէ պիր մուգատտաս հուգուգու պիր բէյէ թէսլիմ իթմէյէ բազը օլմագ, վիւքէլյը տէվլէթին ֆէթանէթը ֆայիգէ վէ տիրայէթը քէամիլէլէրի-նի թանրմամագ տըր։ Պու սէպէպ-մէպնի էօթէտէն պէրիւ պու խուս-սուսուն Խարիս մէշվէրէթինէ իհալէ օլունմայարագ Ընսիթանէտտէ բույէ-թի տէվլէթը Ընկլէնին մագսատին-տէն օլուպ, հուսուլինէ տախի մու-վաֆֆագ օլարագ, կէչէնտէ տուէլը մուահիտէ էլչիլէրինէ թալիմամաթ տախի կէլիւպ, պու մատատէնին միւ-զաքէրէսինէ Ընսիթանէտտէ մուպաշի-ըէթ իթմէյէրինէ տայիր էմրլէր տա-խի կէլմիշ իսի։

Իմտի օլ էանատտէ սիւֆէրա վէ վիւքէլա, սապրգ Խորիճիսկ նապրը-ը տէվլէթլիւ Ֆուատ բաշա հազրէթ-լէրինէ սահիպանէյէրինէ թօփրա-նըպ, մէմլէքէթէյնէ կէօնտէրիլճէք, տիվանը մահսուս թէշքիլի ֆէրմանը-նըն մասալինէ տայիր օլան միւզաք-էրաթ իշիւն պիր գաչ մէճլիս օլտու-լար իսէ տէ, էֆքէարլէրտէ մուխա-լիֆէթ վագի օլարագ պիր նէթիճէյի խայրիյէյէ մուվաֆֆագ օլունամասը, պատէ հուքմիմալ տըր պու սէպէպ-տէն իհթիմալ տըր պաշգա սէպէպ-տէն թէպէտտիւլիւ վիւքէլա, վէ Լիբոբատտա տախի բօլիթիգաճա տուէլը մուահիտէ պէյնինտէ պագը գիյլ իւ գալ վագի օլուպ, պունլար տախի պի ամիսիի թանա հիւսնիւ թէավիյէ պուլտուգտան սօղրա, ու-մուրու միւհիմմէյի տուէլյէտէն օ-լան պու մէմլէքէթէյն նիզամաթը վէ ֆէրմանը ալնսի իւզէրինէ սէօհպէթ իթմէնին թէքբար վագթը կէլմիշ օլ-մագ իլէ, կէչէն սալը կիւնիւ խարիճ-էյէ նազարը տէվլէթլիւ Լյահէմբա-շա հազրէթլէրինէ գօնագլիրինտէ, սասարաղամ ֆէխամէթլիւ տէվլէթ-լէշիտ բաշա հազրէթլէրի, վէ նագը-ը միւշարալէյհ, վէ Ֆրանսա, Ինկիլ-թէրրա, Ռուսիա, Լյսթրիա, Սարտէն-եա, վէ Իրաս սիա տէվլէթլէրի էլչի-լէրի հազը օլտուգլարը հալտէ թէք-բար մէմլէքէթէյն ալվանլրի վէ ֆէր-մանլէրի միւզաքէրաթինա պաշլանըպ էքի կիւն սօղրա պիր մէճլիս տատա-օլմուշ, վէ մէգքիւբ սալը ախշամը սիւֆէրալը տուէլը էճնէպիյէ, վէ վիւքէլատան պաղըլարընա վէ Ռուսհ Պուլսան գօմիսսէրլէրինէ Լյսմ-ժրիա էլչիսի թէրաֆընատան պիր պէյիւք զիյաֆէթ տախի վէրիլմիշ տիր։ Ինշալահու թաալա պու տէֆա խուս-սուսուն մէգքիւրիւն քէմալը մուվաֆ-ֆագիյէթլէ հուսուլ բէգլիր օլմասը ճիւմլէյնին թէմէնի վէ արզու իթ-տիսի պիր մատատէյի խայրիյէ տիր։

ՀԱՎԱՏԻԱԹԸ ՄԻՒԹԷՆԵՎԻՑԷ

— Շու սօն Ռուսիա սէֆէրինտէ, Սիլիսթրէ ճիվարընտա օլան եիրմի պէշ գատար քէյ ահալսի, կէրէք Ռուսիա մէմուրլարընն թէշվիգաթը-նա ալտանարագ, վէ կէրէք Ռուսիա ասքէրինին թէ հարատթընատան գօր-գարագ, քէյ վէ թարլալարընը թէրք խարիս, Ռուսիա մէմալիքինէ կէչիշ-լէր, վէ Պէսարապիա արազիսինտէ սաքին օլմուշլար ըսը։ Մուսալէհէ իպգասընտան սօղրա պու քէյֆիյէթլէր արատրգլարը բահաթը Ռուսիա մէ-մալիքինտէ պուլմայրպ, վէ պէյհիւ-տէ թէրքը վէթան իթտիքլէրինտէն տախի բիւշիման օլուպ, իչլէրինտէն պիր գաչ սէօզ սահիպլէրինի Ընսիթա-նէյէ կէօնտէրէրէք, պիլ իսթիզֆար հիմայէթը սէնիյէյի իսթիրհամ խյէ-միշլէր իսի։ Ընրզուհալէրի լութֆէն գապուլ վէ հագգլէրինտէ մէրհամէ-թը սէնիյէ մէպզուլ պույրուլարագ, էվվելճէ իճապը իգթիզաը պապըն-տա Ռուսիա տէվլէթի իլէ սէօյլէշի-լիպ, օր վէճհ իլէ պունլարըն մէմալի-քի Շահանէյէ ավտէթլէրինէ մուա-պաշիրէթ իթմէք իւզրէ, ճանիպէ պապը Ընսիէն իզէթլիւ Իսմայիլ պէյ տախի մէմուր թայէին պույրուլմուշ-շուտու։ Միրի մումայիլյհ Ռուսիա մէմուրլարը իլէ պիլ իսթիշարէ, ալ-թը եիւզ պէշ Պուլղար ֆամիլեսէ-րինին, եանի իչ պինտէն միւթէճա-վուզ նուֆուսուն ավտէթինէ լազըմ կէլէն սուհուլէթի կէօսթէրիլէրէք, Ռուսիա հիւքիւմէթի թէրաֆընատան առամ պաշընա օն օգգա ուն, վէ ի-քիշէր իւչէր Ինբէրիալ ալթունու վէ-րիլիպ, բահ բէվան օլմուշլար, վէ վէթանլէրինէ ավտէթ իթթիքտէ, թարլա վէ խանէյէրի քէնարիլէրինէ վէրիլիպ, իճապ իսէն մէսարիֆլէրի տախի թէավիյէ գ ըլընուզտան սօղրա թէրաֆը հազրէթը Շահանէտէն քէնարիլէրինէ պէշ եիւզ քէսէ ապ-ճէ տախի տէթիյէ վէրիլմիշ տիր։

Պիր միւատէթճիք խաթատա պու-լունան Պուլղարլար, հագգլէրինտէ մէպզուլ պույրուլան պու մէրհամէ-թը սէնիյէնին գատրը գ ըլմէթինի պի-լիպ, պունատան պէյլէ մէֆրուզ օ-լան սատագտի վէ ուպուտիյէթտէն տուր օլմայաճագլարընը միւքէրրէր էէմինլէր իլէ թատիգ խյէտիքտէն սօղրա, տուայը թէզայիւտիւ էյամը էամ իւ իգպալը Շահանէյէ մուվա-ֆէպէթ խյէմէքտէ պուլունմուշլար տըր։

— Սիլիսթրէ վալիսի տէվլէթլիւ Իսմայիլ բաշա հազրէթլէրի տախի, մէրգում Պուլղարլար հագգընտա պաղը իմալը քէրկէքտիր իլէ, ճիւմ-լէնին շիքրանիյէթինի տավլէթ պու-յուրմուշլար տըր։ Հէյլէ քի, հինի մուհարէպէտտէ Ընֆլաթտա գարիյէ-սինտէ քէնտի պէտէնինտէն ինշա իթ-տիրմիշ օլտուզա եիւզ էլլի պին զու-բուշլուք տուտուրմալարը։ Խան սիւ-բէթինտէ գուլտրմագ իւզրէ մէգ-քիւր քէյլիլէրէ պաղըշտուրգտան մատատա, ֆուգարայէ պէտէ հավա-եէր։ Վէ եէյնճէք վէրիրմէք իւզրէ խանը մէգքիւրէ պիր իրտա տախի թահասիս պույուրմուշլար տըր։ Ընշ հասըլ մուշրիպի խարապ օլան Պուլ-ղար քիլիսէսինին թամիրի իչիւն օ-թուզ պին զուրուշ տախի իհսան պու-յուրմուշլար տըր։

Պու մագուլ իմալը խայրիյէ թէ-պատա քէրվէրինին ատարը միւթենէ-վիյէսի պաշգա մահալլէրտէ տախի մէշհուտա օլտուզունտան, թահֆիրա-թը վիւրուտինտէ, թէշէքքիւրէն պա-զէթամըզա տէրճ օլունաճագ տըր։

— Լյոկի օնլուք վէ եիրմիլիք գա-յիմէլէրին, եէնիյէ թէպիլ օլմասը լազըմ կէլէճէյի պիր գաչ տէֆա ճա-նիպի հիւքիւմէթտէ իլան օլունուպ, էսկիլէրին պիր իսայլըճասը օրթատան գապմըշ իսէ տէ, տահա քէք չօղու-տա նատ էլինտէ թէտավիլտէ պու-լունուզունատան, պու տէֆա սօն օ-լարագ թէքրար իլան օլունուպ, Ընսի-թանէտտէ, կէչէն բուսի նայեմբեր խա-թիտասընտան իթիպարէն իւչ մահ-տան վէ տաշրալարտա թարիխի մէգ-

պուրտէն իթիպարէն պէշ մահտան սողրա, մէգքիւր էսկի գայիմէլերի կէրէք մալնէ խաղնէսինին, վէ կէրէք մալ միւտիրլերինին գապուլ իթմէ-յէձէյի պէյան օլունուպ, միւճիպլին ճէ էլչիլեր թէքաֆքնա տախի մախ-սուսճա միւղէքքէրէլեր կէօնտէրիլ միշտիր։

— Պէյօղլունաա քեային միւսիւ Նաում Միշել Թէոթրոսունաա, պիր գաչ տէֆա վագի օլան մինասիպէթ-սիզ շամաթա վէ ըսլըք վէ էմանալի օլան հարաքեաթը նապէճա, էսհա-պը սէյր իւ թամաշայը պիհուղուր իթմիշ օլտուղունաան, մուախխարէն պու խուսուս իշլուն տախի. սէֆա-քէթլէր ճանիպլինէ աթի իւզրէր միւ-զէքքէրէսը բէսմիյէ կէօնտէրիլմիշ տիր։

Սէ-ռէնը Դ-ը-ղ*երեյը բ*-ոդիէ։

«Պէյ օղլու թէաթրոսունուն օ-քերա իճրասը վագթլարընտա, պազը էշխասըն, ըսլըգ չալմագ, վէ ղէնա թա-պիր օլուանն ցյուն մահալինէ կէօնա-կէն չէյլեր ֆըրսաթմագ կիպի հարա-քեաթէ միւթէճասիր օլտուգլարը, վէ պունաան զուհուրա կէլէն նիղա վէ շամաթա պապը Ալլինին մալիւմի օլմուշ օլտուղունտան, պու մագու-լէ իֆալ, էսհապը սէյր իւ թամաշա-յը պիհուղուր վէ էմնիյէթլէրինի սէլզ իթիբարէն մատտա, նիզամաթը մէրիլինին տախի մուղայիրի օլտու-ղունտան, պատապին պու մագուլէ հարաքեաթը նապէճայէ միւթէճասիր օլանլէրի ախղ ու կիրիֆթ վէ թէյ-տիպ օլունմայէրի իշլուն, զապթիյէ մէմուրլարընա թապիմաթ վերիլսի, թէրաֆը ասիյանէլերինէ տախի պէ-յան օլունուր։»

Պու միղէքքէրէնին սէմէրէյի խայրիյէսի կէօրիւլիպ, պունուն նէշ-րինատէն սողրա թէաթրոտա պիր տա-խի զիբը օլունան շամաթա վէ տայիրէ կէօրիւլմէմիշ տիր։

— Օ՚ապթիյէ մէմուրլարը, կէճէ վէ կիւնիւզ սօգագլարտա կէզէրէք էսհապը թէօհմէթի ախղ իւ կիրիֆթ իթմէյէ մէմուր օլուպ, պու մագու-լէլէրտէն էճնէպի թէպաասընտան գօյայճա թէսլիմ օլմա-յըպ։ Օ՚ապթիյէ նէֆէրաթընա մու-խալիֆէթ, վէ պաղէն սիլահ վէ պատ-թօն տախի գուլլանընըգլարընտան, պունաան պէօյլէ պու մագուլէ հիւ-քիւմէթէ մուզայիր հարաքեաթէ միւթէճասիր օլան էճնէպիլէր հագ-գընտա, սիլահա գարշը սիլահ գուլ-լանըլմասը իշլուն զապթիյէ մէմուր-լարընա թալիմաթ վերիլսի, քէյֆիյէթ պա միւզէքքէրի բէսմիյէ սէֆարէթ-լէր թէրաֆընա տախի պիլտիրիլմիշ տիր։

— Կէչէն նոյեմբերին 12 վէ 16 տա Բատտա ճէզիրէսինէ կէրէք հիւքիւ-մէթ վէ կէրէք էսհապը խայրէթ թէ-րաֆընտան իանէի նագտիյէ, վէ հէքիմ վէ ճէրահ կէօնտէրիլտիքտէն մատտա թէրաֆը հազրէթը Շահանէտէն տա-խի մախսուսճա պին քէսէ ագճէ ա-թիյէ գլըճնալըղը, վէ եըգընթը ալթըն-տան գուրթարըլան իբի պին քիլէ պուղտայրն թօխումըուգ օլմագ իւզ-րէ թագիմ գլըճնմասը, վէ Բատտա ճէպիանէ լէրինտէ օլան պարութլար-տան, գալէնին լուզումնէ իճապ իտէն գատար շէյ ալագօնարագ պա-գիսինին Ալիմանէյէ կէօնտէրիլմէսի վէ խարիճի մէմլէքէթատէ ուզագտա պիր պարութխանէ եաբըլմասը, վէ եըլտրրմտան մուհաֆազասը իշլուն իւզէրինէ Խարթօնէր տէնիզէն ալէթ վաղ օլունմասը, վէ Բատտա զախի-բէ կէօնտէրիլմէսի իշլուն Իզմիր վա-լիսինէ թալիմաթ կէօնտէրիլսինի միւպէյին, ֆէրմանը Ալի Բատտա ա-հալիսի մուվաճէհէսինտէ գրատթ օ-լունարագ, տուպը խայրիյէի Շահա-նէ, ճիւմլէ թէրաֆընտան եէկտիլ վէ եէկզէպան եատ իւ թիղքեար գը-լընմըշ տըր։

— Կէչէն 1855 սէնէսի, Խարիսատ աշբլան Լ՚ոբօլոթօն, եախտա ումումի սէրկիյէ, մէմալէքի Շահանէտէն տա-խի մալ վէ մահտուլ կէօթիւրէնլէր, վէ պունլարըն իշլինատ թահսին վէ բէսէնտա օլարագ, ալթուն, կիւմիւշ վէ պագրը մէտայլէ իսթիհգագը օ-լանլէր տախի պուլունմուշ օլտու-ղունտան, պու տէֆա մէղքիւր մէ-տայլէր պէրատթլէրի իլէ պէրապէր վա-րիտ օլուպ, թիճարէթ միւշիրի տէվ-լէթլու բաշա հազրէթլերի մարիֆէ-թի իլէ էսհտուրընա իթա օլունաճաղը իշլտիրմիշ տիր։

— Շամ ճանիպինտէն շու վէճհ իլէ եազըլը տըր։

Պու կիւնէրտէ Խղամըն պիրիսի, Ամհտխիմ վէ էվլիյայըմ տէյի օրթայա ջըգրպ, պիր թագըմ միւճիղաթ վատ իտէրէք պաշընա գալապալըգ թօփլա-մալա պաշլամըշ օլտուղունտան, քէյ-ֆիյէթ միւշիր Բէրիմ բաշա հազ-րէթլէրինին մալիւմի օլտուգատա, ապ-քէր կէօնտէրիպ մումայիլէյհի Շամ ճանիպինէ ճէլպ իթմիշ վէ սի-վալ ճէվապտէ մումայիլէյհ մէհ-տի օլտուղունու ինքեար իտիւպ, ֆագաթ ալլահա իսպատէթ իթմէ-նին եօլունու էօյրէթմէք իշլուն տինատարլարը թօփլաարլընը ճէվապ վերմիշտիր։ Պու ճիւմլէ իլէ, բաշայը միւշարալէյհին էմրի իւզրէ մահպուս օլունուպ, իսթինթագատա, մուգատ-տամ պու թէրաֆտա պիր թէքմիլ ֆամիլեա գրըճտան կէչիրէն միւճ-րիմ Ալպտիւլ Գատիր նամ միւթթէ-հիմին գարտաշը օլտուղու թէպէյ-եին իթմիշ տիր։

— Պու թէրաֆլարտա եաղ կիպի հավալար իթտիյի հալտէ, Ռումելի վէ Ալանա ճիվարլարընտա շիտտէթ-լիւ գար վէ սոուգ վագթի օլտուղու իսթիհպար գըլընմըշ տըր. հաթտա Ալանատա կէչէն բազար էրթէսի կիւնիւ պիր եիւզ պաշը Գօրատ սոգ-տաղընտան կէչէր իբէն պաշընա չաթը-նըն պիրինտէն պիր իրի պուզ բարշա-սը տիւշիպ, վէ եիւզ պաշը եէրէ տիւշիւրիւպ էօլտիւրմիշ տիւր։

— Ռուսիա մարէշալը միւթէվէֆա Ալ՚օրոնզոֆուն Օտեսսա մէյտանընը-տան պիրինէ, թաշտան օյմա սիւրէ-թի վաղ օլունմասընա իմբէրաթոր թէրաֆընտան միւտատատ օլունուպ միւճիպլինճէ իճրասընա տէվամ օլուն-մագտա պուլունմուշ տուր։

Պունտան մատտա, միւշարալէյ-հին վէֆաթընտան սոլայը պիւթիւն տաքեր իւշ կիւն եատ թուրթուպ, իս-մի տախի մէկմէթպը Հարպիյէնին պէօյիւք տիվանխանէսինտէ օլան մէր-մէր թաշ իւզէրինէ, վէ միւթէվէֆա մարէշալ Խատէվիչին իսմի ալթընա ալթուն եազը իլէ հէքք օլունմուշ տուր։

— Մանասթըրտան շու վէճհիլէ եազըլըպը։ Պիր միւտտէթտէն պէրու Ալեքսանիկ ճիվարը վէ պու թէրաֆա տէ հշէթ վերէն գըրմըզը Օսման նամ հարամի, օն պիր նէֆէր արգատաշ-լարը իլէ թուրթուլուպ, դեկտեմբե-րին պէնճինտէ քէնարտի վէ իւշ արդ-ատաշը Մանասթըրտա գաթը օլուն-մուշլար տըր։

— Բուռնլ նամ Ինկիլիզ վաքօրու, ուֆագ պիր վաքօր օլուպ, կէմի սիւ-րիւմէքտէ իսկ տէ, մուախխարէն Կէմիկիկ իշլեմէյէ գալգըշըպ, պու թէրաֆտան սէքիզ եիւզ պին ղու-ռուշուպ մալ եիւքլէնէրէք օղ թէ-րաֆա ազիմէթ իթմիշ իսկ տէ, թէ-համմիւլինատէն զիատէ եիւք ալմըշ օլատուղունտան, եօլտա սու իթմէյէ պաշլայըպ, կիւճ իլէ Ամուսլայ-թութտուրմուշ վէ օրատա սու տէլիք-լերինի թէքատրդտան սողրա թէքրար եօլա բէվան օլատուգտա, ֆուրթու-նայա թէոատիւֆ իտիւպ, պիւթիւն մալլարը տէնիզէ ատթմայա մէճպուր օլմուշ տուր։ Վաբօրու մէղքիւր մէզատթա չըգարըլըպ, պազրկեանլար տախի գուրատա սիւրէթինատ հիսսէ ալմայա մէճպուր օլմուշլար տըր, վէ անճագ եիւզտէ օն պէշ ամուշ ճէք-տիր տէնիյօր։

— Տանիմարգա գրալը հաշմէթլիւ Գրէթիէն ճէնատլէրինին իսթիֆա իթթիքլէրի զազէթալէրտէն ալարագ մէճմուամըղատա տախի խապէր վերիլ-տի իսկ տէ, մուախխարէն կէլէն հավատիսլէր, պու մատտէ իւզէրինէ հէնիւզ պիր գարարը գատթի վէ տա-հիհ վերիլմէմիշ օլտուղունու, վէ գրալը միւշարալէյհին հալա թախթ-նէշին պուլունտուղունու խապէր վերիլիր։

— Գրալը միւշարալէյհ, պու տէ-ֆա խարիճէյէ նազրը էսպագ ատվ-լէթլիւ Գուատա բաշա հազրէթլէրի-նէ, Լ՚ոռ-ալէօլը նըշանընը Գրան Գօրատն բիւթպէսինի, վէ թէրճիւ-մանը տիվանը հիւմայուն սատատէթ-լիւ Գրապուլի էֆէնտի հազրէթլէրի-նէ Վաղ նըշանընը գօմանատ օրլիւք բիւթպէսինի թէվճիհ պույուրմուշ-լար տըր։

— Մէվճուտ զազէթայէրտէ, իբի պէօյիւք թահրիրատի օլուպ, պիրիսի Ինկիլիզին Հինտիստան հիւքիւմէթի թէրաֆընտան Լ՚էմէ օլան իլտանը հարպրն սիրէթի, վէ տիկերի տախի Ռուսիա տէվլէթինին Գօրկրատ վէ Լէրան ատասը մատատէլերի իշլուն նէշը խլէտխի միւզէքքէրէի ումում-կէ տիր, էրթամ տախի սազուն վէ մուֆատատ չէնդեր օլուպ, պիզլերէ եէնի պիր շէյ էօյրէթմէտիյինտէն, թէրճիւմանլերտէն ատրֆը նազար գը-լընմըշ տըր։

— Լ՚ոֆատան շու վէճհ իլէ եազը-լը տըր։

«Լ՚ոֆա էյալէթի տախիլինտէ օլան Կազա շէհրինտէ միւտիր վէքիլ օլան գատը, պիր Ինկիլիզ մէմու-ռունուն էվվէլա ուշաղընը վէ պատէ-հու քէնտիսինի տախի թահգիր ի-տիւպ, հաթտա մէրգումանը եա-թըրտըպ այագլարընա եիւզեր տէյ-նէկ տախի վուրմուշ տուր։ Պունուն իւզէրինէ Ինկիլիզ սէֆարէթի թէ-րաֆընտան ըսոմէն թարզկէ մաթ-լուպ օլունուպ պապը Լ՚ինտէն տախի մուճիպինճէ պիր ֆէրմանը Լ՚ի ատտը օլմուշ օլմաղ իլէ, ֆէրմանը մէղքիւ-ռիւ պիր Ինկիլիզ պէյրաք վաքօրու ա-ղըզ Կազայա կէօնտիրմիշ տիւր։ Վէ քէյֆիյէթին նէ նէթիճէ վերէճէ-յի տախի իլէրիւատ պէյան օլունա-ճագ տըր։ Պու հավատխի Իրէս փ՚ Օրիա զազէթասը նագլ իթտիքատէն սողրա մէղքիւր Կազա տահայսինին Խրիսթիան թէպասլէրինէ իմանք-լէրի նէվ պէ նէվ հագարէթի տախի թաֆթիլ իթմէքատ տիր քի, տօղրու-սու տէվլէթը Լ՚ինէնին պու ատատլէթ տէվրինատ պէօյրէ շէյլէրին վուգու-ինէ ինանմագ կէրէկ օլտուղունտան հէնիւզ թահգիգէ միւհթաճ տըր տէյէպիլիրիզ։

— Կէչէն մէճմուատ իֆատէ օ-լունուղու վէճհ իլէ Լ՚էմին պէօ-յիւք էրէխի Ֆիւրուղ խան հազրէթ-լերի քեաֆֆէյի օէֆարէթ մէմուր-լարը իլէ պէրապէր կէչէն բազար իր-թէսի կիւնիւ Բօլան նամ Ֆրանսըզ պէյրաք վաքօրու իլէ Մարսիլիա ճա-նիպինէ ազիմէթ իթմիշ տիր։

— Լ՚էթ վէ սէպէվատթ վէ էքմէք, վէ էմնալի օլան շէյլէրէ էօթէտէն պէրիւ նարխ վերիլէկելը իսէ տէ, սաթանալար եա նարխը տինէմէյիպ, կիզլիսէ վէ աչբգատա էվվէլքինտէն տահա եիւքսէք պահա իլէ սաթտըգ-լարը, վէ եախսոտ պիւթիւն պիւթիւ-նէ մալէրի սազլայըպ տիւքքեանլերի գաբատըգլարը միւքէրրէրէն ճիւմլէ-նին մալիւմի օլան պիր քէյֆիյէթ տիր Լ՚ոնաֆքն պու վէճհ իլէ մուղայիրի ֆինատֆ հարէքէթի ֆուգարանըն ըգ-բարբնա մուճիպ օլտուղունտան, սա-յէի մէրահիմվայէի միւլլքեանէտ պատաղին պու մահղուրուն քիւլլի-յէն տէֆ'ի իշլուն պունտան պէօյէ հէր հաֆթա շէհիր էմանէթի թէ-բաֆընտան պիրէր պատմա նարխ ֆի-ատթը նէշը օլունուպ, էսնաֆտան պու նարխտան պիր հապպէ զկատէ սաթան օլտուղու հարտէ, թէպտիլ-լէր մարիֆէթի իլէ ատբագատ ախղ ու կիրիֆթ օլունուպ, պիլա մէրհա-մէթ շիտտէթլէ թէյտիպ օմմալէրինէ ատախի իրատէյի սէնէյէի Փատիշահի միւթատլիպ պույրուլմուշ տուր։ Վէ պու տէֆտ պաշգա վագթլարա գրրաս օմմայուպ, պու խուսուսան սէմէրէյի խայրիյէսի կէօրիւլէճէյին-տէն, քէյֆիյէթ մէմուրէն զազէ-թամըզա տախի տէրճ օլունմուշ տուր։

— Թէրաֆը հազրէթը Շահանէտէն հաշմէթլիւ Ալսթրիա իմբէրաթորիչ-սը հազրէթլէրինէ պիր ազը պըրլանթի կէրատանըգ կէօնտէրիլտիի մա-լիւմ տիւր։ Պու սէպէպտէն նաշի հաշմէթլիւ Ալսթրիա իմբէրաթորու հազրէթլէրի Օ՚արպիանէի ամիրէ մէնսուատի միւտիրի Տիւզ զատէ սատ-տէթլիւ Պօզոս պէյ հազրէթլէրինէ պիր գրթա Ալսթրիա տէվլէթի նըշա-նը, վէ կէրատանըգը մէղքիւրիւ Վ՚ի-էննայա կէօթիւրէն Գիւբէլեան ֆէ-լմանէթլիւ Կոմիտաս ադա ճէնատլէ-րինէ տախի պիր ատէտ զկդրյմէթ պըրլանթա թէք թաշ եիւղիւք կէօն-տերմիշ տիր։

— Լ՚օմա մէմալիքինին պիր թագըմ էյալէթլէրի հալա մուհատրէ հիւք-միւնտէ պուլունտուղունտան պու-տէֆա հէր եէրտէն պու հիւքմ գալ-արբրլրպ, եալընըզ Անգօնա վէ Պօլ-նիա էյալէթլէրինտէ պըրաղըլմըշ տըր։

— Իրուսիա գրալընըն պիրատէր-զատէսի վէ Ինկիլիզ գրալիչասընին տամատը Իրէնս Ֆրէտրիգ կիլեմ Խարիստէն կէչէրէք Լ՚օնտրայա ատի-մէթ խուպ պիր աղ միւտտէթ պէյ-տէյը մէղքիւրտտ գալաճագմըշ։

— Իէթրօպոլուրղտան եաղընան սա-հիհ խսէ տէր Յոհանէս զազէթասը, էլլի պին Իուսիա ասքերի Լ՚էմ հու-տուտինէ ասղրու իլէրիէյիպ, Շահ-նէ վագթ իսթէր իսմատընա եիւրիւյճէքլէրիմիշ։ Թէզալիք էքի օրտու ասքէր տախի Լ՚ուսթրիա հու-տուտլէրինէ ասղրու սէվգ օլունմուշ տուր։

Լ՚էմանեատան կէլէն զազէթալեր տախի Իուսիանին ան պէ ան ասքէրինի էքսիլլիպ, իրինճի օրտուղունտ տախի պիւթիւն պիւթիւնէ տաղըմըշ օլ-տուղունու խապէր վերիլիր։

— Գրալը էօմրիւնէ գատտ իտէն Միլանօ նամ նէֆէրի, դեկտեմբերին օն իւշիւնճիւ կիւնիւ Նաբօլի շէհրին-տէ տամըշլար։ Պութիւն Նաբօլի բա-հաթ տըր։

— Տըշ տէնիզատ, Ֆրանսանըն Շէրբուրկ լիմանընտա օլան Իուսիա-նըն պիր քիւշիւք ֆըրգայը ատճանմա-սը Ռէնօվայա կէլմէք իւզրէ եօլա ջրգ-մըշ տըր։

— Լ՚ուսթրիա իմբէրաթորու հազ-րէթլէրի Վ՚էնէտիկին ճիվարընը վէ Իօլա թէրատանէսինի մուայէնէ իթ-տիքատէն սողրա, Իթալիատա տահա իլէրի կիթմէյիպ, Թրիէսթէ թալիգի իլէ Վ՚ինէննայա ատամէթ իտէճէք տիր տէնիյօր։

ԳԻՆԸ ԵՎ ԳՆԱՆՇՈՒՄԸ ԱՌԱՎՈՏԻ ԵՎ ԱՌՈՒՆԻ

Ալրամանի սերմ	փութ 36—38
Գարեմի »	» 36
Խոզանի »	»
Ալրամի գնալ Ալեքսանդրապոլ	» 45
» » Գորիս	»
» » Գանձակ	»
» » Ղարաբաղ	»
» » Ղազախ	»
» » Ջուլֆա	»
» » Նախիջևան	»
» » Սալմաստ	»
» » Խոյ	» 40
» » Սարդարապատ	»
» » Ալեքսանդրապոլ	»
Ալրամանի գնալ Գորիս	» 48
» » Գանձակ	»
» » Ղարաբաղ	»
» » Ղազախ	»
» » Ջուլֆա	»
» » Նախիջևան	»
» » Սալմաստ	»
» » Խոյ	» 24
Գարեմի գնալ Ալեքսանդրապոլ (մերթ սուս. գրանց)	»
Գարեմի սուսերալ գրանց գալիս Ալեքսանդրապոլ	»
Ալրամի գնալ Գորիս	»
Ալրամի գնալ Գանձակ	»
Ալրամի գնալ Ղարաբաղ	»
Ալրամի գնալ Ղազախ	»
Ալրամի գնալ Ջուլֆա	»
Ալրամի գնալ Նախիջևան	»
Ալրամի գնալ Սալմաստ	»
Ալրամի գնալ Խոյ	»
Ալրամի գնալ Սարդարապատ	»
Ալրամի գնալ